

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. arch. M.**, bývajúceho v N.N., zastúpeného JUDr. M., advokátom so sídlom v N.N., proti žalovaným **1/ MUDr. E.**, bývajúcej v N.N., **2/ JUDr. M.**, bývajúcemu v N.N., zastúpeného opatrovníkom M., so sídlom v N.N., **o vydanie veci**, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 14 C 38/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 16. mája 2013 sp. zn. 9 Co 109/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nitra rozsudkom zo 4. decembra 2012 č.k. 14 C 38/2012-113 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby bola žalovaným 1/ a 2/ uložená povinnosť vydať mu z nehnuteľnosti parcelné číslo X., o výmere 40561 m², katastrálne územie K., zapísanej na LV č. X., (ktorej vlastníkmi sú žalovaní každý v podiele 1/2), nimi zadržiatvaný vlastnícky podiel vo výške 1/3 a vydania bezdôvodného obohatenia titulom nájomného za roky 2009, 2010, 2011 sumu 199,17 eur spoločne a nerozdielne. Súd prvého stupňa mal za preukázané, že Okresný súd N. rozsudkom č.k. 10 C 67/2004-254 zo 14. augusta 2006 určil, že MUDr. E. a JUDr. M. sú spoluvlastníkmi nehnuteľnosti, zapísanej v Katastrálnom úrade v N., Správa katastra N., na LV č. X., parcela číslo X. – orná pôda, o výmere 40561 m², katastrálne územie K., obec N., každý z nich v 1/2 - vici k celku. Krajský súd v N. rozsudkom z 13. februára 2007, č.k. 6 Co 289/2006-307, 6 Co 290/2006 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Súd prvého stupňa vyvodil záver, že žalobca nepreukázal, že je v súčasnej dobe vlastníkom, resp. spoluvlastníkom podielu 1/3 k predmetnej nehnuteľnosti, nakoľko v LV č. X. pre katastrálne

územie K. sú ako podieloví spoluvlastníci zapísaní žalovaní, každý v podiele $\frac{1}{2}$, ktorí svoj spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnosti nadobudli na základe právoplatného a vykonateľného rozsudku Okresného súdu Nitra, zo 14. augusta 2006, č.k. 10 C 67/2004-254 a napriek skutočnosti, že žalobca s predmetným rozsudkom nesúhlasí, je tento rozsudok právoplatný a vykonateľný, teda nemôže byť spochybnený a je listinou, na základe ktorej sa zapisuje vlastnícke právo v katastri nehnuteľnosti. Uviedol, že podľa ustanovenia § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka jedným zo základných predpokladov úspešnosti vindikačnej žaloby je preukázanie vlastníckeho práva žalobcu, ktorý sa vydania nehnuteľnosti, resp. spoluvlastníckeho podielu domáha a druhým základným predpokladom úspešnosti žaloby je, že žalovaný musí vec – nehnuteľnosť bezdôvodne užívať a odmieta ju vydať vlastníkovi. Mal za to, že nebola splnená ani táto podmienka vydania veci, nakoľko žalobca svoje vlastnícke, resp. spoluvlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti nepreukázal a teda žalovaní nemôžu vec užívať bezdôvodne, nakoľko táto im vlastnícky patrí. Žalobou v časti vydania bezdôvodného obohatenia sa nezaoberal z dôvodu, že žalovaní sú vlastníkmi nehnuteľnosti, za užívanie ktorej sa žalobca domáha vydania bezdôvodného obohatenia. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Nitre na odvolanie žalobcu rozsudkom zo 16. mája 2013 sp. zn. 9 Co 109/2013 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil. Žalovaným náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Dospel k záveru, že súd prvého stupňa v potrebnej miere zistil rozhodujúci skutkový stav, dospel k správnym a úplným skutkovým zisteniam a na ich základe vec správne právne posúdil. Záver okresného súdu, že žalobca nie je vlastníkom nehnuteľnosti, vydania ktorej sa žalobou domáha a nie je ani držiteľom, ktorého oprávnenie by vyplývalo z obligačného alebo vecného práva a teda nie je aktívne legitimovaný na podanie tejto žaloby, mal za plne akceptovateľný. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, navrhol ho spolu s rozsudkom súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, eventuálne zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V dôvodoch dovolania na podklade podrobného opisu skutkových okolností dovolateľ uviedol, že v podanom odvolaní poukázal na to, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V nadväznosti na to odvolaciemu súdu vytkol, že nesprávne vec právne posúdil

a nedostatočne zistil skutkový stav, keď konštatoval správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa. Bol názoru, že v konaní došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, keď súdy oboch stupňov ignorovali listinné dôkazy preukazujúce jeho vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti a nezaoberali sa určením vlastníckeho práva ako predbežnou otázkou, ale vychádzali z rozsudkov, ktoré boli vydané v konaní o určenie vlastníckeho práva, so závermi ktorých nesúhlasí. V dôvodoch dovolania podrobne rozoberal skutkový a právny stav veci.

Žalovaní 1/ a 2/ sa k dovolaniu žalobcu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)], po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Nakoľko v prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom v jeho výroku prípustnosť dovolania nevyslovil, ani nejde o potvrdzujúci rozsudok rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd

prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky) je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalobcu z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nemožno vyvodit'.

Prípustnosť dovolania žalobcu by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (vid' napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľ nenamietal a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti postupu súdov nižších stupňov sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či dovolateľovi bola v konaní odňatá možnosť pred súdom konať. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18

O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv – vid' napríklad právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, (§ 123 O.s.p.), byť predvolaní na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby im bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

Na posúdenie prípustnosti dovolania – aj z aspektov § 237 písm. f/ O.s.p. – je zásadne príslušný dovolací súd (vid' IV. ÚS 238/07).

Podľa obsahu dovolania dovolateľ zastáva názor, v zmysle ktorého mu súdy odňali možnosť pred súdmi konať tým, že vec nesprávne právne posúdili. Pokiaľ ide o námietku nesprávneho právneho posúdenia veci, treba preto uviesť, že ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu (s jeho procesným postupom v konaní, so samou procedúrou prejednávania veci súdom) a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právnym posúdením veci súdom, ktoré spočíva v aplikácii hmotnoprávneho alebo procesného predpisu na zistený skutkový stav a ktoré je vyjadrené vo finálnom produkte občianskeho súdneho konania – v rozhodnutí, sa vo všeobecnosti účastníkovi tohto konania neodníma možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (vid' aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je v rozhodovacej praxi senátov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky všeobecne považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť iba procesne prípustné dovolanie (vid' § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov samo osebe nezakladá zmatečnosť rozhodnutia a procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (vid' R 54/2012 a tiež napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011). Nesprávnym právnym posúdením veci súd totiž neznemožňuje účastníkovi konania realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia a neodníma mu možnosť pred súdom konať.

Pokiaľ dovolateľ uplatňuje aj dovolacie dôvody podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., tieto sú síce prípustnými dovolacími dôvodmi (ktoré možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné) samotné tieto dôvody ale prípustnosť dovolania nezakladajú (por. vyššie uvedené). Dovolanie je v ustanoveniach občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu a ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia alebo vady konania, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Keďže prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., a dovolacím súdom neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešným žalovaným 1/ a 2/ vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky im však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že im žiadne nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. septembra 2015

JUDr. Edita B a k o š o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová